

Byla C-453/05

Volker Ludwig

prieš

Finanzamt Luckenwalde

(Finanzgericht des Landes Brandenburg prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Šeštoji direktyva – PVM – Sūvoka „derybų dėl paskolos sandoris“

Sprendimo santrauka

1. *Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema – Šeštojoje direktyvoje numatytas atleidimas nuo mokesčio*

(Tarybos direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktis)

2. *Mokesčių nuostatos – Teisės aktų suderinimas – Apyvartos mokesčiai – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema – Šeštojoje direktyvoje numatytas atleidimas nuo mokesčio*

(Tarybos direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktis)

1. Aplinkybė, kad apmokestinamasis asmuo analizuoja paties surastų klientų turtinį padėtį, siekdamas padėti jiems gauti paskolą, nėra kliūtis pripažinti derybų dėl paskolos paslaugos teikimą, kuris atleidžiamas nuo mokesčio pagal Šeštosios direktyvos 77/388 dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktis, jei šio apmokestinamojo asmens siūloma derybų dėl paskolos paslauga turi būti laikoma pagrindine paslauga, kurios atžvilgiu finansų konsultavimo paslauga yra papildoma, o dėl to pastaroji taip pat vertinama mokesčių atžvilgiu kaip ir pirmoji. Prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nuspręsti, ar taip yra jo nagrinėjamoje byloje.

(žr. 20 punktą ir rezoliucijos dalies 1 punktą)

2. Aplinkybė, jog apmokestinamasis asmuo neturi sutartinio santykių su jokia paskolos sutarties, kuri sudarant jis tarpininkauja, šalimi ir neturi tiesioginio kontakto su viena iš šių šalių, nekliudo tam, jog šis apmokestinamasis asmuo teiktų derybų dėl paskolos paslaugas, atleistas nuo mokesčio Šeštosios direktyvos 77/388 dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio prasme.

Pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktį nuo mokesčio atleisti sandoriai yra apibrėžti pagal teikiamą paslaugų pobūdį, o ne pagal teikiantą paslaugą ar ją gaunantį asmenį. Iš tiesų ši nuostata nenurodo pastarųjų asmenų. Ši išvada taip pat galioja kalbant apie santykių tarp derybininko ir sutarties šalies pobūdį, nes Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio tekste nėra jokios nuorodos šiuo klausimu.

Be to, Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje iš esmės nedraudžiama, kad derybų veikla būtų sudaryta iš įvairių atskirų paslaugų, kurios šios nuostatos prasme gali atitikti „derybų dėl paskolos“ sąvoką ir joms gali būti taikomas joje numatytas

atleidimas nuo mokes?io. Esant šioms aplinkyb?ms, iš fiskalinio neutralumo principo išplaukia, kad ?kio subjektai turi tur?ti galimyb? pasirinkti veiklos organizavimo form?, kuri griežtai ekonominiu poži?riu jiems labiausiai tinka, nerizikuodami, kad j? sandoriams nebus taikomas šioje nuostatoje numatytas atleidimas nuo mokes?io.

(žr. 25–26, 34–35, 40 punktus ir rezoliucin?s dalies 2 punkt?)

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija)

SPRENDIMAS

2007 m. birželio 21 d.(*)

„Šeštoji direktyva – PVM – S?voka „deryb? d?l paskolos sandoris“

Byloje C?453/05

d?l *Finanzgericht des Landes Brandenburg* (Vokietija) 2005 m. lapkri?io 23 d Sprendimu, kur? Teisingumo Teismas gavo 2005 m. gruodžio 20 d., pagal EB 234 straipsn? pateikto prašymo priimti prejudicin? sprendim? byloje

Volker Ludwig

prieš

Finanzamt Luckenwalde,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kur? sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teis?jai A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ileši? ir E. Levits (praneš?jas),

generalinis advokatas P. Mengozzi,

pos?džio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelg?s ? rašytin? proceso dal? ir ?vykus 2007 m. kovo 8 d. pos?džiui,

išnagrin?j?s pastabas, pateiktas:

- V. Ludwig, atstovaujamo *Rechtsanwalt* K. Landry,
- Vokietijos vyriausyb?s, atstovaujamos C. Schulze-Bahr,
- Graikijos vyriausyb?s, atstovaujamos M. Apessos ir Z. Chatzipavlou,
- Pranc?zijos vyriausyb?s, atstovaujamos G. de Bergues ir J.?C. Gracia,

- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos D. Triantafyllou ir W. Mölls,
- atsižvelgdamas į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimas

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1, toliau – Šeštoji direktyva) 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio išaiškinimo, konkrečiai kalbant, dėl jame esančios sąvokos „derybos dėl paskolos“.

2 Šis prašymas pateiktas byloje tarp finansų patarėjo V. Ludwig (toliau – ieškovas pagrindinėje byloje) ir *Finanzamt Luckenwalde* dėl pastarosios atsisakymo neapmokestinti apyvartos mokesčiu pirmąjį 2005 m. ketvirtį ieškovo pagrindinėje byloje gautą komisinių, kurių neto suma sudarė 267 eurų.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Pagal Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 dalį pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM) apmokestinamas prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, kai šalies teritorijoje už atlygą prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo.

4 13 straipsnis „Atleidimas nuo mokesčio šalies teritorijos ribose“ numato:

„<...>

B. Kiti atleidimo nuo mokesčio atvejai

Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų, valstybų narės atleidžia nuo mokesčio toliau nurodytą veiklą taikydamos sąlygas, kurias jos turi nustatyti siekdamos užtikrinti, kad atleidimas nuo mokesčio būtų teisingas ir sąžiningas ir kad būtų užkirstas kelias galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui:

<...>

d) šiuos sandorius:

1. paskolų suteikimą įskaitant derybas dėl paskolos, taip pat suteiktos paskolos priežiūrą, kai ji vykdo paskolų suteikęs asmuo;

<...>“

Nacionalinės teisės aktai

5 Apyvartos mokesčio įstatymo (*Umsatzsteuergesetz* BGBl. 1979 I, p. 1953) redakcijos, taikytinos pagrindinėje byloje, svarbios nuostatos yra tokios:

„1 straipsnis – Apmokestinami sandoriai

1. Apyvartos mokesčiu apmokestinami šie sandoriai:

1) prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, šalies teritorijoje už atlygą atliekamas verslininko, vykdančio savo veiklą.

<...>

4 straipsnis – Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo atleidimas nuo mokesčio

Nuo mokesčio atleidžiami šie sandoriai, kuriems taikomas 1 straipsnio 1 dalies 1 punktas:

<...>

8. a) paskolų suteikimas ir derybos dėl paskolos <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

6 Ieškovas pagrindinėje byloje vykdo nepriklausomo finansų patarėjo veiklą bendrovei *Deutsche Vermögensberatung AG* (toliau – DVAG) komercinio atstovavimo sutarties pagrindu.

7 Tarpininkaujant jos pergaliojamam asmeniui, veikiančiam kaip finansų patarėjas, DVAG sudaro sąlygas privatiems asmenims susisiekti su finansiniais produktais, pavyzdžiui, paskolomis, dėl kurių bendrą sąlygą ji prieš tai yra susitarusi su paskolas teikiančiomis finansų įstaigomis.

8 Dėl to finansų patarėjas suranda potencialius klientus DVAG vardu, kviesdamas juos į pokalbį, siekiant sudaryti jų turto aprašą ir nustatyti galimus investavimo poreikius.

9 Po DVAG suteikta kompiuterine programa atliktos tokio asmens finansinės situacijos analizės patarėjas siūlo finansinius produktus, galintius atitikti kliento poreikius.

10 Jei asmuo sutinka imti paskolą, patarėjas parengia pareigojantį sutarties pasiūlymą, kurį, pasirašius klientui, nusiunčia DVAG, kad patikrintų, ar jis atitinka reikalavimus. Pastaroji sutarties pasiūlymą nusiunčia finansų įstaigai paskolos davėjai, kuri gali su juo sutikti, atmesti ar pakeisti jo sąlygas.

11 Sudarius sutartį DVAG gauna iš finansų įstaigos paskolos davėjos komisinius. DVAG savo ruožtu sumoka finansų patarėjui, kaip pergaliojamam asmeniui, atlygindama už jo dalyvavimą sudarant sutartį, komisinius, kurių suma priklauso nuo komercinio atstovavimo sutarties sąlygų. Klientas nemoka komisinių nei DVAG, nei patarėjui.

12 Patarėjas yra įsipareigojęs palaikyti santykius su klientais ir po kiekvienos paskolos sutarties sudarymo.

13 Pagal tokį mechanizmą ieškovas pagrindinėje byloje, kaip pergaliojasis asmuo, iš DVAG gavo 267 eurų neto komisinių sumą už tarpininkavimą 2005 m. pirmajame ketvirtyje sudarant paskolos sutartį. Ieškovas pagrindinėje byloje, tvirtindamas, kad jo atliktas sandoris, už kurį buvo sumokėti minėti komisiniai, yra atleidžiamas nuo PVM pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktį, *Finanzgericht des Landes Brandenburg* ginčija Vokietijos mokesčių administratoriaus minėto 16 % dydžio mokesčio taikymą.

14 *Finanzgericht des Landes Brandenburg* nusprend? sustabdyti bylos d?l šio ieškinio nagrin?jim? ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar deryb? paslauga Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunk?io prasme laikoma tai, kad apmokestinamasis asmuo – prireikus atstovaujamas per?galiootojo asmens – tarpininkauja savo surastiems klientams gaunant paskolas iš ?vairi? paskolos dav?j?, su kuriais jis prieš tai yra išsider?j?s bendras savo klientams taikomas s?lygas ir iš kuri? už derybas parduodant produkt? gauna komisinius, net jeigu jis kartu analizuoja turtin? kliento pad?t? bei jo asmeninius ir finansinius poreikius, ar ši paslauga yra nesavarankiška papildoma paslauga pagrindin?s finansin?s paslaugos, kurios neapima Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktis, atžvilgiu?

2. Ar deryb? d?l paskolos atleidimas nuo apyvartos mokes?io, numatytas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje, reikalauja, kad:

a) tarp derybininko ir paskolos gav?jo ir (arba) paskolos dav?jo egzistuoti tiesioginiai sutartiniai santykiai;

b) ir kad derybininkas tur?t? kontakt? ne tik su paskolos gav?ju, bet ir su paskolos dav?ju, ir su pastaruoju pats suder?t? d?l konkre?i? sutarties s?lyg?;

ar atleidimas nuo apyvartos mokes?io apima ir komisini? mok?jimus, apmokestinamojo asmens gaunamus iš pagrindinio atstovo, kurio atžvilgiu jis veikia kaip per?galiotasis asmuo ir kurio vardu prisistato jo klientams, už tai, kad šie klientai sudaro paskolos sutartis su pagrindinio atstovo nurodytais paskolos dav?jais, per?galiotajam asmeniui neturint kontakto su paskolos dav?ju?“

D?l prejudicini? klausim?

D?l pirmojo klausimo

15 Pirmuoju klausimu prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas iš esm?s klausia, kuri ieškovo pagrindin?je byloje veikia, t. y. derybos d?l paskolos ar finansin?s konsultacijos, yra esmin? kvalifikuojant jo paslaug? teikim? Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje numatyto atleidimo nuo mokes?io atžvilgiu.

16 Iš prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo sprendimo yra aišku, kad ieškovo pagrindin?je byloje veikia apima, pirma, klient? konsultavim? d?l j? finansin?s situacijos ir, antra, užtikrinim?, kad jie prireikus sudaryt? paskolos sutart?. Už ši? veikl? ieškovas pagrindin?je byloje kaip atlyg? gauna dal? finans? ?staigos paskolos dav?jos DVAG sumok?t? komisini? su s?lyga, kad finans? patar?jas, kaip DVAG per?galiotasis asmuo, tarpininkauja sudarant paskolos sutart? tarp ši? ?staig? ir jo surast? klient?.

17 Iš Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies, kuri apibr?žia min?tos direktyvos taikymo srit?, išplaukia, kad kiekvienas paslaugos teikimas paprastai turi b?ti laikomas atskiru ir nepriklausomu ir kad vienos paslaugos teikimas ekonominiu poži?riu neturi b?ti dirbtinai skaidomas, kad neb?t? pakeistas PVM sistemos funkcionalumas, tod?l svarbu išsiaiškinti b?dingas aptariamo sandorio dalis, siekiant nustatyti, ar apmokestinamasis asmuo vartotojui, laikomam paprastu vartotoju, suteikia kelias savarankiškas pagrindines paslaugas, ar vien? paslaug? (1999 m. vasario 25 d. Sprendimo *CPP*, C?349/96, Rink. p. I?973, 29 punktas).

18 Šiuo atžvilgiu apie vien? paslaug? kalbama tuomet, kai vienas ar keli elementai turi b?ti laikomi sudaran?iais pagrindin? paslaug?, ir, atvirkš?iai, vienas ar keli kiti elementai turi b?ti laikomi viena ar keliomis papildomomis paslaugomis, kurioms taikomas pagrindin?s paslaugos mokestinis

režimas. Vieno sudėtinio sandorio atveju paslauga turi būti laikoma papildoma pagrindine paslauga, jei klientams ji pati yra ne tikslas, o priemonė geriausiomis sąlygomis naudotis teikimo teikiama pagrindine paslauga (1998 m. spalio 22 d. Sprendimo *Madgett ir Baldwin*, C-308/96 ir C-94/97, Rink. p. I-6229, 24 punktas ir minėto sprendimo *CPP* 30 punktas).

19 Pagrindinėje byloje, pirma, aplinkybės, kad už DVAG ir jos pergaliojo asmens teikiamas paslaugas finansų staigos atlygina tik su sąlyga, jog finansų patarėjo rasti ir konsultuoti klientai sudaro paskolos sutartį, leidžia derybų paslaugą vertinti kaip pagrindinę, o konsultavimo paslaugą tik kaip papildomą. Antra, derybos dėl paslaugos atrodo kaip esminė paslauga paskolos gavėjams ir finansų staigoms paskolos davėjoms, nes finansų konsultavimo veikla vykdoma tik pradiniu etapu ir apsiriboja pagalba klientui pasirenkant tarp vieni finansinių produktų, kurie geriausiai pritaikyti jo situacijai ir poreikiams.

20 Todėl pirmąjį pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad aplinkybės, jog apmokestinamasis asmuo analizuoja paties surastą klientų turtinę situaciją, siekdamas padėti jiems gauti paskolą, nėra kliūtis pripažinti derybų dėl paskolos paslaugos teikimą, kuris atleidžiamas nuo mokesčių pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktį, jei atsižvelgiant į minėtus aiškinimo kriterijus minėto apmokestinamojo asmens siūloma derybų dėl paskolos paslauga turi būti laikoma pagrindine paslauga, kurios atžvilgiu finansų konsultavimo paslauga yra papildoma, t. y. pastaroji yra taip pat vertinama mokesčių atžvilgiu kaip ir pirmoji. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktas teismas turi nuspręsti, ar taip yra jo nagrinėjamoje pagrindinėje byloje.

Dėl antrojo klausimo

Pradinės pastabos

21 Reikia priminti, kad terminai, vartojami Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje nurodytam atleidimui nuo mokesčių apibrėžti, turi būti aiškinami griežtai, nes šis atleidimas yra bendro principo, pagal kurį PVM taikomas kiekvienam mokesčių mokėtojo už atlygą atliekamam paslaugų teikimui, išimtis (1989 m. birželio 15 d. Sprendimo *Stichting Uitvoering Financiële Acties*, 348/87, Rink. p. 1737, 13 punktas ir 1997 m. birželio 5 d. Sprendimo *SDC*, C-2/95, Rink. p. I-3017, 20 punktas).

22 Be to, pagal nusistovėjusį teismų praktiką minėti atleidimo nuo PVM atvejai yra savarankiškos Bendrijos teisės srovės, kurių tikslas yra prieštaravimų, taikant PVM reglamentavimą kiekvienoje valstybėje narėje, pašalinimas ir kurias reikia vertinti atsižvelgiant į visą bendros PVM sistemos kontekstą (2001 m. kovo 8 d. Sprendimo *Skandia*, C-240/99, Rink. p. I-1951, 23 punktas ir 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Arthur Andersen*, C-472/03, Rink. p. I-1719, 25 punktas).

23 Terminas „derybos“, esantis Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1–5 papunkčiuose, nėra apibrėžtas šioje direktyvoje. Nepaisant to, Teisingumo Teismas dėl šios nuostatos 5 punkto nusprendė, kad ši srovė apima tarpininko, kuris nėra sutarties, susijusios su finansiniu produktu, šalis ir kurio veikla skiriasi nuo prastų tokių sutarties šalių sutartinių sąsipaigojimų, vykdomų veiklų. Iš tiesų derybų veikla yra vienai sutarties šaliai suteikta paslauga, už kurią ji atlygino kaip už atskirą tarpininkavimo veiklą. Šiuo atžvilgiu tokios veiklos tikslas yra padaryti viską, kas būtina, kad dvi šalys sudarytų sutartį be paties derybininko suinteresuotumo sutarties turiniu (šiuo klausimu žr. 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *CSC Financial Services*, C-235/00, Rink. p. I-10237, 39 punktą). Kita vertus nėra derybų veiklos, kai viena iš sutarties šalių patiki subrangovui dalį su sutartimi susijusių sandorių (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *CSC Financial Services* 40 punktą).

24 Prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas nor?t? žinoti, ar deryb? s?voka Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunk?io prasme reiškia, pirma, kad yra sutartinis ryšys tarp deryb? d?l paskolos paslaugos teik?jo ir vienos iš paskolos sutarties šali?, ir, antra, jei atsakymas yra neigiamas, ar reikalaujama tiesioginio kontakto tarp min?to teik?jo ir abiej? paskolos sutarties šali?, kad b?t? galima taikyti min?to straipsnio 1 papunktyje numatyt? atleidim? nuo mokes?io.

D?l sutartinio ryšio tarp derybininko ir vienos iš sutarties šali? b?tinyb?s

25 Reikia priminti, kad pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkt? nuo mokes?io atleisti sandoriai yra apibr?žti pagal teikiam? paslaug? pob?d?, o ne pagal teikiant? paslaug? ar j? gaunant? asmen?. Iš ties? ši nuostata nenurodo pastar?j? asmen? (pagal analogij? d?l Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3 ir 5 papunk?i? žr. min?to sprendimo *SDC* 32 punkt? ir d?l šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunk?io – 2006 m. geguž?s 4 d. Sprendimo *Abbey National*, C?169/04, Rink. p. I?4027, 66 punkt?).

26 Ši išvada taip pat galioja kalbant apie santyki? tarp derybininko ir sutarties šali? pob?dž?, nes Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunk?io tekste n?ra jokios nuorodos šiuo klausimu.

27 Iš ties? iš Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, kad tam, jog b?t? laikomos atleistais nuo mokes?io sandoriais pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkt?, suteiktos paslaugos bendrai vertinamos turi sudaryti atskir? visum?, atliekan?i? deryb? paslaugoms b?dingas ir esmines funkcijas (šiuo klausimu d?l Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 5 papunk?io žr. min?to sprendimo *SDC* 66 punkt? ir min?to sprendimo *CSC Financial Services* 25 punkt?; taip pat d?l šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunk?io žr. min?to sprendimo *Abbey National* 70 punkt?).

28 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprend?, kad deryb? veikla yra tarpininkavimo veikla, kuri?, be kita ko, gali sudaryti vienai iš sutarties šali? nurodymas galimyb?s sudaryti toki? sutart?, sutarties su kita šalimi sudarymas ir derybos kliento vardu ir s?skaita d?l abipusi? ?sipareigojim? detali?, kai tokios veiklos tikslas yra padaryti visk?, kas b?tina, kad dvi šalys sudaryt? sutart? be paties derybininko suinteresuotumo sutarties turiniu (d?l Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 5 papunk?io žr. min?to sprendimo *CSC Financial Services* 39 punkt?).

29 Iš to, kas min?ta, išplaukia, kad atleistos nuo mokes?io deryb? veiklos Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunk?io prasme pripažinimas neb?tinai priklauso nuo sutartinio ryšio tarp deryb? paslaugos teik?jo ir vienos iš paskolos sutarties šali? egzistavimo.

30 Priešingai nei tvirtina Vokietijos vyriausyb?, šia išvada neleidžia suabejoti aplinkyb?, kad Teisingumo Teismas min?to sprendimo *CSC Financial Services* 39 punkte nurod?, jog deryb? veikla yra sutarties šaliai suteikta paslauga, už kuri? ji atlygina kaip už atskir? tarpininkavimo veikt?.

31 Iš ties? pirmiausia min?toje byloje *CSC Financial Services* nebuvo gin?ijamas sutarties tarp paslaugos teik?jo ir gav?jo, atitinkamai tarp *CSC Financial Services Ltd* ir *Sun Alliance Group*, egzistavimo klausimas. Kaip išplaukia iš šio sprendimo 7 punkto, šioje byloje egzistavo toks sutartinis ryšys. Tačiau, nepaisydamas šios aplinkyb?s ir remdamasis prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo aplinkybi? ?vertinimu byloje, Teisingumo Teismas konstatavo, kad atrod?, jog *CSC Financial Services Ltd* vykd? veikt?, panaši? ? subrangovo, kuriam viena iš sutarties šali? buvo patik?jusi su sutartimi susijusius sandorius, nepatekusius ? Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3–5 papunk?i? taikymo srit? (min?to sprendimo *CSC Financial Services*

40 punktas). Todėl Teisingumo Teismo išvada, susijusi su paslaugos teikėjo ir gavėjo sutartinio ryšio egzistavimu, neturėjo Teisingumo Teismo argumentų sistemoje tos reikšmės, kuri jai priskiria Vokietijos vyriausybę savo pastabose.

32 Toliau reikia priminti, pirma, kad šioje byloje Teisingumo Teismas, remdamasis minėto sprendimo *SDC* 64 ir 66 punktais, pabrėžė *CSC Financial Services Ltd* veiklos pobūdžio esminę reikšmę sprendžiant, ar ji vykdoma pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3–5 papunkčius nuo mokesčio atleistą paslaugos teikimą (minėto sprendimo *CSC Financial Services* 23–28 punktai). Antra, žangoje šio sprendimo 39 punkte jis nusprendė, kad nebuvo būtina išnagrinėti tikslios termino „derybos“ apimties.

33 Todėl Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje numatyto atleidimo nuo mokesčio taikymas neturėtų priklausyti nuo sutartinio ryšio tarp derybų paslaugos teikėjo ir vienos paskolos sutarties šalies egzistavimo; jis turi būti vertintas atsižvelgiant į teikiamos paslaugos pobūdį ir tikslą, kaip yra priminta šio sprendimo 23 punkte.

Dėl tiesioginio kontakto tarp derybininko ir abiejų sutarties šalių būtinybės

34 Reikia pabrėžti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje iš esmės nedraudžiama, kad derybų veikla būtų sudaryta iš įvairių atskirų paslaugų, kurios šios nuostatos prasme gali atitikti „derybų dėl paskolos“ sąvoką ir joms gali būti taikomas joje numatytas atleidimas nuo mokesčio (šiuo klausimu tiek, kiek susiję su Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3 papunkčiu, žr. minėto sprendimo *SDC* 64 punktą; tiek, kiek susiję su šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 5 papunkčiu – minėto sprendimo *CSC Financial Services* 23 punktą; taip pat tiek, kiek susiję su šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčiu – minėto sprendimo *Abbey National* 67 punktą).

35 Esant šioms aplinkyboms, iš fiskalinio neutralumo principo išplaukia, kad tokio subjektai privalo turėti galimybę pasirinkti veiklos organizavimo formą, kuri griežtai ekonominiu požiūriu jiems labiausiai tinka, nerizikuodami, kad jų sandoriams nebus taikomas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje numatytas atleidimas nuo mokesčio (šiuo klausimu tiek, kiek susiję su Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčiu, žr. minėto sprendimo *Abbey National* 68 punktą).

36 Tačiau, kaip buvo priminta šio sprendimo 27 punkte, tam, jog būtų laikoma atleistu nuo mokesčio sandoriu pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punktą, teikėjo suteikta paslauga, vertinama bendrai, turi sudaryti atskirą visumą, atliekančią derybų paslaugoms būdingas ir esmines funkcijas.

37 Todėl šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčiui neprieštarauja tai, kad derybų dėl paskolos paslauga, kaip antai pagrindinėje byloje, yra padalyta į dvi paslaugas, viena teikiama pagrindinio atstovo, t. y. DVAG, vykstant deryboms su finansinėmis įstaigomis paskolos davėjomis, o antra – jo pergaliototojo asmens, t. y. ieškovo pagrindinėje byloje, kaip finansų patarėjo, vykstant deryboms su paskolos gavėju.

38 Reikia priminti, kad pagal minėto sprendimo *CSC Financial Services* 39 punktą derybos yra tarpininkavimo veikla, kuri, be kita ko, gali sudaryti vienai iš sutarties šalių nurodymas galimybės sudaryti tokį sutartį, kai tokios veiklos tikslas yra padaryti viską, kas būtina, kad dvi šalys sudarytų sutartį be paties derybininko suinteresuotumo sutarties turiniu. Todėl derybų sąvoka nebūtinai reiškia, kad derybininkas, būdamas pagrindinio atstovo pergaliotasis asmuo, turi tiesioginį kontaktą su abiem sutarties šalimis tam, kad aptartų sutarties sąlygas, tačiau su sąlyga, kad jo veikla neapsiriboja sandorių, susijusių su sutartimi, sudarymu.

39 Be to, aplinkyb?, kad paskolos sutarties s?lygas iš anksto nustat? viena iš sutarties šali?, neužkerta kelio deryb? paslaugos teikimui Šeštosios direktyvos 13 straipsnio skirsnio d punkto 1 papunk?io prasme, nes, kaip yra aišku iš min?to punkto, deryb? veikla gali apsiriboti vienai iš sutarties šali? galimyb?s sudaryti toki? sutart? nurodymu.

40 Tod?l ? antr?j? pateikt? klausim? reikia atsakyti taip, kad aplinkyb?, jog apmokestinamasis asmuo neturi sutartini? santyki? su jokia paskolos sutarties, kuri? sudarant jis tarpininkauja, šalimi ir neturi tiesioginio kontakto n? su viena iš ši? šali?, nekliudo tam, jog min?tas apmokestinamasis asmuo teikt? deryb? d?l paskolos paslaugas, atleistas nuo mokes?io Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunk?io prasme.

D?l bylin?jimosi išlaid?

41 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? d?l prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **Aplinkyb?, kad apmokestinamasis asmuo analizuoja paties surast? klient? turtin? pad?t?, siekdamas pad?ti jiems gauti paskol?, n?ra kli?tis pripažinti deryb? d?l paskolos paslaugos teikim?, kuris atleidžiamas nuo mokes?io pagal 1977 m. geguž?s 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo — Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkt?, jei atsižvelgiant ? min?tus aiškinimo kriterijus min?to apmokestinamojo asmens si?loma deryb? d?l paskolos paslauga turi b?ti laikoma pagrindine paslauga, kurios atžvilgiu finans? konsultavimo paslauga yra papildoma, o d?l to pastaroji taip pat vertinama mokes?i? atžvilgiu kaip ir pirmoji. Prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikt?s teismas turi nuspr?sti, ar taip yra jo nagrin?jamoje pagrindin?je byloje.**

2. **Aplinkyb?, jog apmokestinamasis asmuo neturi sutartini? santyki? su jokia paskolos sutarties, kuri? sudarant jis tarpininkauja, šalimi ir neturi tiesioginio kontakto n? su viena iš ši? šali?, nekliudo tam, jog šis apmokestinamasis asmuo teikt? deryb? d?l paskolos paslaugas, atleistas nuo mokes?io Šeštosios direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunk?io prasme.**

Parašai.

* Proceso kalba: vokie?i?.